

PODSUMOWANIE PROCESU STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**Załącznik nr 3
do Strategii Rozwoju
Gminy Łęczna
do roku 2030**

Dnia 07.11.2023 r. do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie zostało wysłane pismo (znak pisma: IRG.061.3.1.2023) w sprawie wyrażenia opinii w sprawie uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030”. Podobne pismo zostało wysłane do Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Lublinie.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie w piśmie z dnia 6 grudnia 2023 r. (znak: WOOŚ.410.315.2023.ES) mając na względzie zasadę przezorności, wyrażoną w art. 6 ust. 2 ustawy Prawo Ochrony Środowiska, na podstawie przedłożonych dokumentów nie wykluczył wystąpienia znacząco negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336).

Stosownie do art. 48 ust. 1. oraz art. 57 ust. 1 pkt. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2023 poz. 1094 ze zm.) oraz po przeanalizowaniu przedłożonych dokumentów, a także biorąc pod uwagę uwarunkowania, o których mowa w art. 49 Ustawy OOS Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie odmówił uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia SOOŚ dla projektu dokumentu „Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030”, stwierdzając, że dla ww. projektu dokumentu zachodzi potrzeba przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Jednocześnie w piśmie z dnia 11 grudnia 2023 r. (znak: WOOŚ.411.94.2023.ES) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie przedstawił uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 ze zm.).

Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem z dnia 08.12.2023 r. (znak: DNS-NZ.7016.145.2023) stwierdził, że projekt dokumentu „Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030” nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny wyraził zgodę na odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn. „Strategia Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030”.

Mając na uwadze powyższe, sporządzono „Prognozę oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030”, będącą Załącznikiem nr 5 do Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030”.

Dnia 15.02.2024 r. do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie zostało wysłane pismo (znak pisma: IRG.061.3.1.2024) w sprawie wyrażenia opinii w zakresie ochrony środowiska dla projektu „Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030” wraz prognozą oddziaływania na środowisko”. Podobne pismo zostało wysłane do Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Lublinie.

Na podstawie art. 54 ust. 1 i art. 57 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 ze

zm.), Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie pismem z dnia 14 marca 2024 r. (znak: WOOS.410.45.2024.ES) przedstawił opinię w zakresie ochrony środowiska dotyczącą projektu „Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030” oraz prognozy oddziaływania na środowisko. Ww. opinia przedstawia się następująco:

Strategia Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 jest dokumentem określającym strategiczne kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego w perspektywie długoterminowej, przy uwzględnieniu endogennych potencjałów rozwojowych obszaru. Strategia, jako podstawowy dokument dla organów samorządowych, określa cele oraz kierunki działań polityki rozwoju, prowadzonej w przestrzeni gminnej oraz wskazuje obszary problemowe wymagające poprawy. Sam proces planowania strategicznego zapewnia sprawne i efektywne zarządzanie rozwojem lokalnym, w perspektywie długoterminowej i przy ekonomicznym wykorzystaniu dostępnych środków (w tym środków zewnętrznych umożliwiających sprawniejszą realizację planowanych inwestycji).

W Strategii została zawarta długofalowa polityka rozwoju lokalnego, która jednocześnie stanowi formę umowy społeczno-instytucjonalnej. Strategia jest dokumentem elastycznym, podlegającym aktualizacji w przypadku zmiany uwarunkowań społeczno-gospodarczych, które powinny być stale monitorowane na etapie wdrażania dokumentu.

Ponadto ma na celu przedstawienie przyjętych planów strategicznych Gminy Łęczna w oparciu o zweryfikowany potencjał, zasoby oraz możliwości rozwojowe, w kontekście problemów i lokalnych potrzeb.

Wskazano 3 cele strategiczne, w ramach których dokonano koncentracji celów operacyjnych i kierunków interwencji (działań):

- Cel strategiczny 1: Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne.*
- Cel strategiczny 2: Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych.*
- Cel strategiczny 3: Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna.*

Strategia jest dokumentem, który będzie służył Gminie jako narzędzie realizacji polityki ekologicznej państwa na jej terenie. Postawione cele wpisują się w cele polityki ekologicznej państwa, województwa lubelskiego i Gminy Łęczna. Ponadto, cele zharmonizowane są z wymaganiami Unii Europejskiej, która wspiera poprawę stanu środowiska w krajach członkowskich poprzez współfinansowanie projektów mających za zadanie poprawę jakości środowiska. Jednym z celów Strategii jest rozwój infrastruktury poprawiającej stan ochrony środowiska poprzez kierunki działań w zakresie ochrony zasobów wód i ochrony przed jej zanieczyszczeniami, retencjonowanie wody, oczyszczanie terenu Gminy z wyrobów zawierających azbest, rozbudowy systemu segregacji śmieci, zmniejszenie strumienia odpadów „u źródła”. Drugi cel nakierowany na poprawę stanu ochrony środowiska jest wzrost bezpieczeństwa energetycznego gminy i efektywności energetycznej oraz promocję postaw ekologicznych wśród mieszkańców poprzez kierunki działań związane z termomodernizacją budynków oraz wymianą źródeł ciepła na bardziej ekologiczne i energooszczędne, rozwój odnawialnych źródeł energii, rozwój elektro- i ekomobilności i działania edukacyjne.

Ewentualne oddziaływania negatywne będą miały przeważnie charakter pośredni, krótkoterminowy i chwilowy. Oddziaływania te będą polegały na emisji hałasu i spalin w związku z realizacją prac budowlanych, zagrożeniu zniszczenia lub zamurowywania siedlisk ptaków i nietoperzy podczas termomodernizacji budynków, ograniczeniu powierzchni gleb w związku z prowadzeniem prac budowlanych, usuwaniu drzew i krzewów podczas realizacji inwestycji, płoszeniu zwierząt w trakcie wykonywania prac.

Negatywne oddziaływanie w największym stopniu związane będzie z etapem budowy – przede wszystkim usuwaniem drzew i krzewów, ryzykiem zajęcia stanowisk gatunków roślin chronionych oraz stanowisk chronionych zwierząt, jak również przerwaniem drożności korytarzy migracyjnych zwierząt oraz ich płoszeniem. W przypadku inwestycji liniowych największe zagrożenie dotyczące negatywnego oddziaływania na walory przyrodnicze dotyczy fragmentacji siedlisk przyrodniczych oraz ich zajmowania.

Projekt Strategii nie zakłada realizacji inwestycji wpływających na pogorszenie stanu siedlisk, mających negatywny wpływ na gatunki roślin i zwierząt i wpływających na pogorszenie integralności obszarów Natura 2000, szczególnie obszaru Natura 2000 Dolina Środkowego Wieprza PLH06005. Projekt Strategii nie zakłada realizacji inwestycji wpływających na utratę drożności korytarzy ekologicznych funkcjonujących na terenie Gminy. Projekt Strategii nie zakłada również realizacji inwestycji wpływających na pogorszenie stanu siedlisk, mających negatywny wpływ na gatunki roślin i zwierząt na obszarze Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego oraz otuliny Parku Krajobrazowego Pojezierze Łęczyńskie.

Przedsięwzięcia dotyczące dróg obejmują ich remont, przebudowę oraz rozbudowę i będą one realizowane na już istniejących przekształceniach terenu, dlatego też nie wpłyną one negatywnie na wody oraz ujęcia wód wraz ze strefami ochronnymi. Planowana modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej przyczyni się do zmniejszenia ryzyka zanieczyszczenia wód i gleb, poprzez zastosowanie nowoczesnych materiałów, które nie ulegają korozji. Ponadto, w przypadku niektórych przedsięwzięć zawartych w Strategii, ze względu na brak dokumentacji hydrotechnicznej niemożliwa jest na obecnym etapie planowania dokładna ocena wpływu na ujęcia wód wraz ze strefami ochronnymi.

Realizacja przedsięwzięć zawartych w Strategii nie będzie wiązała się z wystąpieniem oddziaływań, które mogłyby przyczynić się do wystąpienia przekroczeń jakości standardów gleby i ziemi. Niewątpliwie rozbudowa sieci kanalizacyjnych przyczyni się do poprawy jakości JCWP i zbliży do osiągnięcia celów środowiskowych, również w przypadkach wód podziemnych.

Ze względu na charakter i rodzaj planowanych działań w Prognozie zakłada się, że realizacja Strategii nie spowoduje długotrwałego zanieczyszczenia gleb i powierzchni ziemi na terenie Gminy Łęczna. Niebezpieczeństwo zanieczyszczenia związane z robotami budowlanymi i ziemnymi może wystąpić głównie na terenach przyległych do remontowanych i budowanych dróg, sieci kanalizacyjnej oraz placów budowy. Będzie ono dotyczyło szczególnie skażeń substancjami niebezpiecznymi, użytymi w procesie inwestycyjnym lub pochodzącymi ze sprzętu budowlanego i środków transportu.

Negatywne oddziaływania związane z realizacją przedsięwzięć dotyczą jedynie zajmowania nieprzekształconej antropogenicznie dotychczas przestrzeni pod nowe inwestycje. Prace związane z przekształceniem przestrzeni dotyczą m.in. usuwania wierzchnich warstw gleby, a także drzew i krzewów. Inne niepożądane oddziaływania związane z realizacją tego typu inwestycji to powstawanie odpadów budowlanych, wzrost wydobywania surowców budowlanych oraz powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych. Do działań, które przeciwdziałają negatywnym zmianom w glebie, powierzchni ziemi i zasobach naturalnych należą: minimalizacja terenu zajęcia i przekształcenia pod inwestycje, selektywne składowanie odpadów czy wykorzystywanie wydobytego materiału ziemnego do niwelacji terenu.

Realizacja przedsięwzięć i kierunków interwencji Strategii ma wpływ na jakość powietrza w zakresie wiążącym się z pracami budowlanymi oraz ziemnymi i związanym z tym użyciem ciężkiego sprzętu budowlanego. Oddziaływanie to będzie się charakteryzowało lokalnym i krótkoterminowym oddziaływaniem na stan powietrza.

Kierunki interwencji związane ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń (podnoszenie efektywności energetycznej w budynkach, modernizacja systemów grzewczych, stosowanie paliw wysokiej jakości i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii) mają pozytywny wpływ na jakość powietrza i klimat. Główny udział w niskiej emisji ma emisja spalin towarzyszących spalaniu w paleniskach kotłów domowych paliw o niskiej jakości oraz odpadów. Alternatywą jest zastosowanie OZE, które wiąże się również z oszczędnością surowców naturalnych. W celu zrationalizowania zużycia energii należy zmniejszyć zapotrzebowanie, m.in. poprzez termomodernizację budynków. Modernizacja systemów oświetleniowych (w tym również ulicznego) i wymiana energochłonnego oświetlenia na energooszczędne, wpłynie na zmniejszenie zapotrzebowania na energię.

Pośredni długoterminowy pozytywny wpływ na powietrze i klimat może mieć upowszechnianie edukacji ekologicznej. Kierunki związane z podnoszeniem świadomości społecznej w zakresie inwestycji prośrodowiskowych powinny z wysokim prawdopodobieństwem przyczynić się do poprawy jakości powietrza w przyszłości.

Oddziaływania negatywne kierunków interwencji Strategii w głównej mierze mają charakter przejściowy i związane są z fazą realizacji planowanych inwestycji. Do inwestycji tych należą: budowa i modernizacja dróg gminnych i ulic, realizacja przebudowy i rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, budowa i modernizacja obiektów budowlanych. Użycie środków transportu ciężarowego, specjalistycznego sprzętu i wszelkie prace budowlane nie pozostają bez wpływu na zanieczyszczenie powietrza. Możliwe jest generowanie dużych ilości pyłów i lokalne podwyższenie stężeń niektórych substancji gazowych. Dotyczy to w szczególności substancji emitowanych z silników spalinowych (transport i ciężkie maszyny), prac spawalniczych (gazy i pyły), prac malarskich (lotne związki organiczne) i innych.

Pozytywne oddziaływanie realizacji Strategii Rozwoju Gminy Łączna 2022-2030 na zdrowie człowieka związane jest z realizacją inwestycji, w szczególności uwzględniających poprawę stanu środowiska przyrodniczego, w tym poprawę jakości wód, powietrza, gleb oraz stanu gospodarki odpadami. Zadbanie o wszystkie elementy środowiska, usunięcie z nich zanieczyszczeń, wpłynie nie tylko na jego ogólny stan i otoczenie, ale przede wszystkim na poprawę standardów życia ludzi (poprzez redukcję czynników chorobotwórczych bezpośrednio wpływających na ich życie i zdrowie) oraz poprzez wzrost ich świadomości ekologicznej.

Działania negatywne są głównie krótkotrwałe i lokalne związane z etapem realizacji inwestycji polegającym na modernizacji lub budowie obiektów. Dotyczyć będą etapu prowadzenia prac budowlanych lub montażowych, co wiąże się z emisją ponadnormatywnego hałasu, spalin, pylenia z placów budowy oraz wzmożonym ruchem na drogach dojazdowych.

Ze względu na brak szczegółowego określenia lokalizacji przedsięwzięć wspieranych w Strategii i ich szczegółowej charakterystyki, jak również brak dokumentacji technicznej, trudno jest określić możliwą kumulację ich oddziaływań z innymi oddziaływaniami.

Wg. analizy przeprowadzonej w Prognozie Strategia Rozwoju Gminy Łączna na lata 2022-2030 stanowi plan przygotowania mieszkańców i samorządów lokalnych do mogących ulec zmianie warunków klimatycznych, przy uwzględnieniu celów i kierunków adaptacji do zmian klimatu, zawartych w SPA 2020. Realizacja zadań zawartych w Strategii przyczyni się do adaptacji Gminy Łączna do przewidywanych zmian klimatu, jednocześnie nie powodując negatywnego wpływu na klimat i różnorodność biologiczną.

W Prognozie wskazano, że negatywne oddziaływanie zaplanowanych tych inwestycji na środowisko można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależec będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy, jaki i w fazie eksploatacji inwestycji pozwoli także ograniczyć te oddziaływania.

Na podstawie art. 54 ust. 1 oraz art. 58 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępniania informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.) pismem z dnia 13 marca 2024 r. (znak: DNS-NZ.7016.28.2024) Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny zaopiniował pozytywnie projekt dokumentu pn. Strategia Rozwoju Gminy Łączna na lata 2022-2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko. Z prognozy oddziaływania na środowisko wynika, że większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć w ramach Strategii Rozwoju Gminy Łączna będzie miała pozytywny wpływ na środowisko, natomiast prognozowane zmiany negatywne będą niewielkie i w większości będą występować jedynie na etapie budowy. Możliwe negatywne oddziaływanie na środowisko powinno się ograniczać stosując odpowiednie rozwiązania administracyjne, organizacyjne bądź techniczne. W opinii Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego realizacja zadań Strategii Rozwoju Gminy Łączna na lata 2022-2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko, których celem jest

m. in. dynamiczny rozwój gminy, niewątpliwie przyczyni się do poprawy zdrowia i jakości życia mieszkańców.

Podsumowując, dokument Strategii uwzględnia problemy dotyczące ochrony środowiska, które zostały zidentyfikowane na etapie diagnozy. Założenia Strategii wskazują wiele kierunków umożliwiających ich rozwiązanie i poprawę stanu środowiska naturalnego. Projekt dokumentu zakłada stopniowe rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów, poprzez umożliwienie finansowania odpowiednich projektów ze środków zewnętrznych. Realizacja przedstawionych w dokumencie działań wpłynie pozytywnie na środowisko naturalne oraz przyczyni się do rozwiązania istniejących już problemów ochrony środowiska.